

48. møde.

Tirsdag den 11. januar 1977 kl. 13.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

I skrivelse af 23. december 1976 meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse.

(Lovf. nr. L 159).

I skrivelse af 20. december 1976 meddeler ministeren for offentlige arbejder, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

(Lovf. nr. L 160).

I skrivelse af 7. januar 1977 meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven.

(Lovf. nr. L 161).

Forslag til lov om ændring af fotografiloven.

(Lovf. nr. L 162).

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

(Lovf. nr. L 163).

I skrivelse af gårs dato meddeler ministeren for skatter og afgifter, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Omlægning af byggegodtgørelse, momsrefusion til kommunerne m. v.).

(Lovf. nr. L 164).

I skrivelse af gårs dato meddeler boligministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Ophævelse af godtgørelse for merværdiafgift m. m.).

(Lovf. nr. L 166).

Landbrugs- og fiskeriudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om handel med gødning og grundforbedringsmidler m. m. (Lovf. nr. L 58). Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om kommunernes styrelse.*

Lovforslaget indeholder forslag til ændring af bestemmelserne i § 1, § 16 og § 29, stk. 2.

Ændringen af § 1 er en følge af det fremsatte forslag til lov om Københavns kommunes styrelse.

Bestemmelserne om diæter i lovens § 16 foreslås ændret på 2 punkter. Der er dels tale om at forøge mulighederne for at yde kursusdiæter og dels om, at der i amtskommunerne skal kunne tages hensyn til rejsetid ved afgørelsen af, om der skal ydes 1 eller 2 diætbeløb.

Lovforslagets § 1, nr. 4, 5 og 6, indebærer en ændring og tydeliggørelse af styrelseslovens § 29, stk. 2, hvorefter ingen, der er ansat i kommunens tjeneste, kan være medlem af udvalg, hvorunder spørgsmål vedrørende hans tjenesteforhold hører.

Det har oprindeligt været indenrigsministeriets principielle opfattelse, at ingen kommunalt ansat kan være medlem af økonomiudvalget. Begrundelsen for dette standpunkt har været, at spørgsmål om tjenesteforhold for alle kommunens ansatte hører under økonomiudvalgets kompetence. Siden valget af nye kommunalbestyrelser i 1974 har ministeriet dog fundet, at udelukkelsen fra økonomiudvalget kunne begrænses til dels ansatte, der gør tjeneste inden for en forvaltningsgren, der henhører direkte under økonomiudvalget, og dels ansatte, som har selvstændigt ansvar for nogen del af kommunens budget, kasseforretninger, personaleforvaltning eller regnskaber.

Det er imidlertid min opfattelse, at hovedformålene med reglen i § 29, stk. 2, navnlig sikring af effektiviteten i udvalgenes tilsyn med forvaltningen og bevaring af offentlighedens tillid til, at forvaltningens afgørelser alene er baseret på saglige kriterier, må kunne tilgodeses ved en lempeligere regel. Bestemmelsen foreslås derfor ændret således, at kun kommunalt ansatte, der direkte er undergivet tilsyn fra

[Indenrigsministeren.]

økonomiudvalget, er udelukket fra medlemskab af dette udvalg.

Da der har været rejst en vis tvivl om, hvorvidt bestemmelserne om kommunalt ansattes adgang til at være medlemmer af økonomiudvalg og stående udvalg omfattede lærere, der jo er tjenestemænd i folkeskolen, finder jeg det rigtigst, at det nu præciseres i loven, at bestemmelserne finder tilsvarende anvendelse på ledere og lærere ved kommunens skole- og undervisningsvæsen.

I forbindelse med, at bestemmelsen om kommunalt ansattes medlemskab af udvalg foreslås ændret, finder jeg det naturligt at nævne, at personer i private erhverv også i visse tilfælde kan være afskåret fra medlemskab af udvalg, hvis sagsområde de har en særlig personlig interesse i.

Såfremt et kommunalbestyrelsesmedlem i en enkelt sag har en væsentlig personlig interesse, følger det af et almindelig anerkendt princip, at det pågældende medlem ikke kan deltage i sagens behandling og afstemning. Herudover antages der imidlertid at gælde en almindelig regel om, at et kommunalbestyrelsesmedlem er afskåret fra at være medlem af et udvalg, når det er åbenbart, at den pågældende regelmæssigt har en privat erhvervsmæssig interesse i oplysningerne i og udfaldet af de sager, som behandles i udvalget.

Jeg anser det for at være af stor betydning, at amtsråd og kommunalbestyrelser er opmærksomme på disse regler.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Niels Mathiasen):

Herved skal jeg tillade mig at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Forslaget har til formål at udbygge mulighederne for at begrænse den varige driftsmæssige forringelse, som kan ramme en landbrugsejendom, der berøres af et stort ekspropriationsanlæg, typisk en motorvej.

Når et sådant anlæg skal gennemføres, må man nødvendigvis beslægteløse landbrugsjord og gennemskære marker. En landbrugsejendom, der har måttet afstå jord og har fået en motorvej igennem sit måske ideelt beliggende jordtilliggende, vil derved i mange tilfælde

være blevet en mere uhensigtsmæssigt udformet bedrift. Det er klart, at man ved gennemførelsen af et sådant anlæg meget langt tilbage i tiden har haft opmærksomheden henvendt på i videst muligt omfang at undgå en sådan forringelse. Allerede jernbaneforordningen af 1845 foreskrev, at man skulle »tage under overvejelse, hvorledes ... kommunikationen mellem de enkelte grundstykker kunne på hensigtsmæssigste måde bringes i stand«. Der er en lige linje fra denne bestemmelse og til de beslutninger, som i dag træffes om udførelse af landbrugstunneler og andre afhjælpningsforanstaltninger i forbindelse med anlæg af en motorvej eller et andet stort anlæg – foranstaltninger, der kan være bekostelige.

Man har ligeledes på et tidligt tidspunkt været helt opmærksom på, at et mageskifte af afskårne jordstykker mellem berørte ejendomme ville være et virksomt middel til nedbringelse af de ulemper, som påførtes disse ejendomme. Herom siger bemærkningerne til jernbaneforordningen:

»Da der ikke fandtes hjemmel i lovgivningen til at gøre det til pligt for grundejerne at magelægge jordstykker, der ved banens anlæg er fraskårne de respektive jordejendomme, er det fundet rigtigst at søge slige magelæg, så vidt muligt, istandbragte ved landinspektørens og taksatorernes medvirkning, uden at de dog kunne realiseres, når ikke vedkommende dertil give deres samtykke«. Man pålagde således myndighederne en pligt til at søge mageskifte opnået.

Det fremgår heraf, at der intet nyt er i, at man, når et ekspropriationsanlæg skal gennemføres, bestræber sig på i muligt omfang

at placere anlægget på den – set ud fra den enkelte ejendoms synsvinkel – gunstigst mulige måde,

at afhjælpe uundgåelige driftsmæssige ulemper inden for økonomisk forsvarlige rammer samt

at anvende mageskifte som et nyttigt redskab til at nå dette mål.

Det er denne principielle tankegang med den beskrevne dybe rod tilbage i tiden, der ligger til grund for det foreliggende forslag, der som nævnt vil søge at skabe endnu bedre mulighed for, at den gode hensigt kan omsættes i praktiske resultater. Skal jeg kort rubricere de foreslåede ændringer, kan man sige, at den foreslåede ændring i § 13 søger at skabe bedre sikker-